ProAgria Keskusten Liitto ry Lausunto 15.3.2018

ProAgria Keskusten Liiton lausunto Ruokavirastoa koskevasta laista

Kiitämme mahdollisuudesta lausua Ruokavirastoa koskevasta laista.

Kannatamme esityksen tavoitteita yhtenäistää ja selkeyttää hallinnon rakenteita, tehostaa toimialan kokonaisohjausta sekä edistää toimintakulttuurin ja tietohallinnon kehittämistä ja elintarvikeketjun toimijoiden näkökulman vahvempaa huomioon ottamista viranomaistoiminnassa.

Syntyvä Ruokavirasto on ProAgrian kannalta positiivinen asia ja valmistelutyö on tehty hyvin ja monipuolisesti eri näkökulmista ja uusia toimintatapoja hakien. Ruokavirastolla ja ProAgrialla on viljelijä yhteisenä asiakkaana ja siten meillä useita yhteisiä rajapintoja toiminnassa ja tietojärjestelmissä. On tärkeää, että uudessa toimintamallissa ratkaistaan asioita asiakaskeskeisesti ja toimialaa eteenpäin vievästi.

Ruokaviraston toiminnan käynnistyessä ja lähtiessä suunnitelmien mukaan eteenpäin sen tulee luoda asiakkaille ja yhteistyökumppaneille helppo tapa toimia ja vaikuttaa alan kehittymiseen. Samalla näemme maatalouden kokonaisuuden vahvistuva koko yhteiskunnassa.

ProAgrian näkökulmasta on tervetullutta uusi ja yhtenäinen toimintatapa virastoissa, joissa arvostetaan verkosto- ja kehityskumppaneita sidosryhmistä. Myös toimien täsmällisyys ja johdonmukaisuus ovat painotettavia asioita. Näemme myös, että yhtenäisyydellä ja uusilla toimintatavoilla pystytään yhdessä purkamaan turhaa byrokratiaa ja kannattavan yritystoiminnan esteitä.

Yhteistyömme eri virastojen kanssa on jo tällä hetkellä monipuolista. Teemme esimerkiksi tukineuvontaa asiakkaille, luomutarkastuksia, siementarkastuksia sekä Tukesin kanssa toimimme mm. kasvinsuojelukoulutusten järjestäjänä. Yhden luukun periaate näiden palvelujen tarjoamisessa asiakkaille on kaikkien etu.

Merkittävin huolemme esityksessä koskee tietojärjestelmien kehittämistä ja sen yhteensopivuutta viljelijäorganisaatioiden ja neuvonnan järjestelmiin. Digitalisaation etenemisen myötä tiedon siirto rajapintojen kautta yli organisaatiorajojen korostuu. Esitys huomioi viranomaisten tietojärjestelmäkehityksen tarpeet, mutta ei tule pitäytyä ainoastaan siinä. Rajapintojen kautta tapahtuvassa tiedonsiirrossa tiedon hierarkian ja tiedon rakenteiden tulee olla riittävän samanlaisia sekä viranomaisten että viljelijäorganisaatioiden ja neuvonnan järjestelmissä, muutoin aiheutuu yhteensovittamisongelmia. Viljelijät pitävät tärkeänä yhden syötön periaatetta, jolloin esimerkiksi eläinrekisterin ja neuvonnan rekisterien tietojen ylläpito tulee voida tehdä yhdellä kerralla. Eläinrekisterin tiedot ovat lakisääteisiä ja neuvonnan tietokantoihin kerättävän tiedon avulla tilat puolestaan kehittävät omaa tuottavuuttaan.

Ruokavirastoa rakennettaessa on otettava huomioon, että tietojärjestelmissä ei rakenneta päällekkäisyyksiä jo olemassa olevien järjestelmien kanssa ja että viljelijälle ei aiheudu asioiden kirjaamista moneen paikkaan. Lisäksi on varmistettava, että järjestelmillä on olemassa toimivat rajapinnat jo olemassa oleviin järjestelmiin, joilla helpotetaan viljelijän arkea ja olennaisen tiedon saantia tilan johtamisessa. Erilliset järjestelmät merkitsevät lisääntyviä kustannuksia, jotka viimekädessä alan toimijat itse maksavat. Muissa vertailukelpoisissa maissa hallinto tekee kasvavassa määrin yhteistyötä ja yhteisiä järjestelmiä neuvonnan kanssa. Suomessa suunta on valitettavasti ollut toinen. Tämä itsessään heikentää suomalaisen maataloutuotannon kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla. Yhtenä esimerkkinä on nautarekisteri, jonka uudistamisesta saattaa tulla toimialalle miljoonakustannukset ja lisäksi kahdenkertainen työ viljelijöille.

Ruokaviraston tavoitetta sähköisten palvelujen tuomiseksi viranomaistoimintaan pidämme sinänsä positiivisena asiana. Toisaalta on tunnistettava vastuu neuvojen antamisessa viljelijöille konsultoivan toimintatavassa, koska kyseessä on viljelijän yritystoiminta. Tässä asiassa näemme, että Ruokavirasto tekee tiivistä yhteistyötä alan asiantuntijoiden kanssa ja ohjaa asiakkaan asiantuntijoille verkoston vahvuuksia hyödyntäen.

Vantaalla 15.3.2018

Kunnioittavasti

ProAgria Keskusten Liitto ry

Juha Nuutila

toimitusjohtaja